

BERICHTEN EN VARIA

HET FEEST VAN VAN HASSELT

Het 25-jarig jubileum van A. L. J. C. van Hasselt is niet onopgemerkt voorbijgegaan! Uit de vertegenwoordigers van de vele vereenigingen waar hij een belangrijke rol heeft vervuld, had zich een huldigingscommissie gevormd, en is hem op 5 Juli j.l. in het Palace Hotel te Scheveningen een maaltijd aangeboden, nadat de commissie op den jubileumsdag (30 Juni) op kasteel Oud-Wassenaar, als gasten van den jubilaris hadden „proefgegeten”.

Maar de groote dag was dan toch 5 Juli, toen om half zeven de plechtigheid begon met een zeer druk bezochte receptie, waarbij een reeks van prachtige bloemstukken de zaal direct een feestelijk aanzien gaven.

Om 7 uur beklom *Klinkhamer*, als voorzitter der feestcommissie, het redenaarsgestoelte en sprak als volgt:

Dames en Heeren!

Wij zijn hier tezamen gekomen om een man te huldigen, die gedurende 25 jaren zijn vak trouw en eerlijk heeft uitgeoefend. Ik vraag mij af: is dit feit waard gehuldigd te worden?

Dagelijks zijn er toch in onze maatschappij mannen te vinden, die ook met al hun kracht zich aan hun vak 25 jaren lang hebben gegeven, en die toch niet in aanmerking komen voor eene huldiging, zooals wij voornemens zijn aan Court van Hasselt te brengen.

Neen, het is niet genoeg uitsluitend zijn plicht te doen, die menschheid eischt meer, maar slechts weinigen zijn in staat iets meer te geven, de meesten geven minder.

Court van Hasselt is een der uitverkorenen, die zich zelf heeft kunnen geven als vriend, als collega, als mensch, als tandarts, en in al die kwaliteiten blinkt hij uit, omdat hij alles deed met een warm medegevoel, met liefde.

Ja, liefde te kunnen leggen in het dagelijksch werk, in den omgang met menschen, en in het vak, dat men uitoefent, is de groote kracht, die ons opvoert boven de middelmatigen uit, en die ons plaatst op een heilig voetstuk. En zoo iemand is waard gehuldigd te worden, omdat wij weten, dat wij jegens hem iets verschuldigd zijn.

Wil men iemand naar waarde beoordeelen, dan heeft men in de eerste plaats te vragen hoe zijn collega's over hem denken. Gewoonlijk zijn zij het minst scheutig met loftuitingen en meestal niet malsch met hun kritiek.

„Du willst bei Fachgenossen gelten?
Das ist verlorene Liebesmüh,
Was dir missglückt verzeihen sie selten,
Was dir gelingt verzeihen sie nie.

(Blumenthal).

Deze woorden zijn gelukkig niet van toepassing op Court van Hasselt. Hij weet wel hoe wij over hem denken, hij weet dat wij hem zijn successen gunnen, en dat wij zijn tekortkomingen graag bedekken met den mantel der liefde, maar hij is dan ook een uitverkorene.

Niet slechts voor degenen, die hem oppervlakkig kennen maar ook voor hen, die gedurende 25 jaren met hem hebben meegeleefd kan het zijn nut hebben iets van zijn levensloop te hooren vertellen, omdat ons allen dan duidelijk zal worden, dat wij het recht hebben dezen mensch onze dankbaarheid te betuigen.

Het was voor een jongeman van goeden huize 25 jaar geleden een bijzondere daad als hij de tandheekkunde tot levenstaak koos. Het aanzien van het vak stond op een laag peil, zoodat er van een zekere luister geen sprake kon zijn, en deze dus niet het aantrekkelijke van het beroep kon uitmaken. Bovendien was in die dagen het handwerk nog zoo weinig in aanzien, dat een ieder, die niet uitsluitend met hoofdwerk zijn brood verdiende, als tweede of derde klasse maatschappijmensch werd beschouwd. Ons vak, dat een harmonische eenheid is van hoofden handwerk, kon dus in die dagen niet die welwillende belangstelling en kritiek van het publiek ontvangen, welke het zoozeer noodig had voor hare populariteit ten bate van de menschheid

zelve. Bedenken wij dan verder dat de tweeslachtigheid van de tandheelkunde, zich openbarende in hare medische basis en haar mechanisch-technische opbouw, zeker aanleiding gaf om als halfslachtig medicus en werkman te worden aangezien, dan behoeft het verder geen betoog, dat wie toen de Heilige Apollonia, onze beschermheilige, omarmde, in de oogen van het groote publiek een mesalliance deed.

Gelukkig dat de keuze van een beroep ten slotte niet uitsluitend wordt bepaald door uiterlijken schijn, maar dat er in ieder mensch een innerlijken drang is naar zelfontplooiing, en daarom ook onbewuste krachten ons voeren naar het beroep, waar onze sluimerende capaciteiten tot hun recht kunnen komen ondanks alles wat het beroep in de oogen van anderen minder aantrekkelijk doet zijn.

En zoo heeft Court van Hasselt zich gedreven gevoeld naar de tandheelkunde en heeft hij bewust en onbewust de waardevolle inhoud van ons vak gepeild en naarmate hem duidelijker werd wat de tandheelkunde noodig had, heeft hij zich tot plicht gesteld het aanzien ervan te helpen bevorderen. Hij heeft zoowel in zijn praktijk als daarbuiten het groote publiek aan het verstand willen brengen, dat de tandheelkunde een mooi en nuttig arbeidsveld is, en dat zoowel de tandarts als zijn patiënt de waarde daarvan dienen in te zien, wil er aan de eene zijde zijn de inspanning, het geduld, en het medegevoel en aan de andere zijde de waardeering van een speciale wetenschap en kunst die zich hier vereenigd uiten ten bate van 's menschen gezondheid.

Wij kunnen den arbeid van den jubilaris verdeelen in een werken naar binnen en naar buiten. Onder het eerste zou ik willen verstaan zijn streven om den tandheekundigen stand te verheffen door bevordering der hechte samenwerking der tandartsen onderling en door het scheppen van mogelijkheden, die de uitoefening van het beroep sterk doen staan tegenover uitwendige gevaren, die het vak bedreigen; en onder het werken naar buiten reken ik dan zijn pogingen om door woord en geschrift autoriteiten en publiek van de noodzakelijkheid te overtuigen om de mondverzorging krachtdadig toe te passen, door het in het leven roepen van een reeds op jongen leeftijd aangevangen systematische behandeling van het gebit om te komen tot een menschengeslacht dat een gezond en goed functioneerend kauworgaan zal weten te waardeeren en er zorg voor zal dragen het nageslacht voor verwaarloozing ervan te vrijwaren.

Zijn memento-oris, gedenk den mond, moet als een waarschuwing het volk worden ingeprent, want nog veel te weinig wordt zelfs door z.g. ontwikkelde menschen begrepen, wat het zeggen wil een goed functioneerend kauworgaan te bezitten.

Het is hier niet de plaats hierop verder in te gaan, ik wilde U slechts de richting aangeven waarin het werken naar buiten van van Hasselt zich heeft geuit, en dan zult U allen begrijpen, dat deze materie slechts deugdelijk kan worden gesuggereerd, door iemand, die er warm voor voelt en de eigenschappen, krachten en vermogens bezit, om steeds weer hetzelfde in anderen populaireren vorm, onder de oogen van de massa te brengen.

Telkens wanneer wij een beroep op zijn steun hebben gedaan, heeft hij aan ons verzoek gevolg gegeven en trad hij onbeschroomd naar voren om woorden te spreken tot verbreiding van gezonde begrippen over mondverzorging.

Denken wij hierbij aan zijn belangrijke brochure, getiteld: „de Strijd tegen het Tandbederf en de Schooltandverzorging”, in Maart 1915 uitgegeven door de Haagsche Tandheeskundige Vereeniging in verband met het streven om te 's-Gravenhage te komen tot tandheeskundige behandeling van het schoolkind.

Vergissen wij ons niet dan beginnen de ideeën in dit geschrift helder uiteengezet vastere vormen in de werkelijkheid aan te nemen, zoodat wij mogen verwachten, dat deze arbeid binnen niet te langen tijd zal blijken vruchten te hebben gedragen.

Denken wij dan verder aan zijn voordrachten gehouden aan de Volksuniversiteit hier ter stede, en op openbare vergaderingen uitgeschreven door de Vereeniging tot Bestrijding van het Tandbederf, voorts ter gelegenheid van de Tentoonstellingen voor Mond- en Tandhygiëne te den Haag en Dordrecht, en ten slotte voor de Vereeniging van Huisvrouwen en de Huishoudschool, dan zullen wij toch moeten erkennen, dat hij in deze richting veel en nuttig werk heeft gedaan, waarvoor een woord van lof en dank hem zeker wel toekomt.

Alvorens iets te zeggen van zijn werken naar binnen, ik bedoel dan hier het werk in den engeren tandheeskundigen kring, wil ik U nog in het kort iets mededeelen van zijn tandheeskundigen loopbaan, omdat daaruit zal blijken, dat wij te doen hebben met iemand, die veel van de wereld heeft gezien, en vooral veel van de tandheeskunde in verschillende landen heeft waargenomen, wat hem een ruime blik op ons vak heeft gegeven.

Court van Hasselt werd den 18en September 1877 te Groningen geboren. Hij is steeds een Groninger gebleven, en Groningers kunnen altijd rekenen op zijn warme belangstelling. Hij volgde daar de H. B. S., en deed daar 2 April 1897 zijn theoretisch tandheelkundig examen.

Wij mogen hier wel even den naam van Jozef Otté uit Groningen noemen, omdat deze, voor ons vak zoo warm voelende collega bij Court het vuur heeft weten aan te blazen, dat later zooveel warmte heeft gebracht in onzen tandheelkundigen kring.

In Mei van dit zelfde jaar ging van Hasselt als student naar Utrecht en slaagde den 30en Juni 1899 voor tandarts. In zijn studententijd toonde hij zich reeds een voorstander van het Vereenigingsleven en hielp hij de Tandh. Studenten Vereeniging „John Tomes” oprichten, die nog heden bloeit, en nuttig werk verricht.

Den 4en Augustus 1899 ging hij met de Statendam naar Chicago, waar hij 3 Mei van het volgende jaar promoveerde tot Doctor of Dental Surgery.

Court voelt veel voor de Groningers, maar ook voor Amerikanen, dat blijkt weer steeds als hij met Amerikaansche Professooren of collega's in contact komt, dan voelt hij zich weer een boy van de college, zijn Chicago-college, welker eer hij in ons land steeds heeft weten hoog te houden.

Drie maanden na het beëindigen van zijn tandh. studie ging hij naar Lyon, en kwam daar als assistent in de praktijk van Dr. Quintero, waar hij ongeveer 1½ jaar bleef om vervolgens door tusschenkomst van collega Hamer met Dr. Anema naar Batavia te gaan als assistent van dezen. Kort daarna ging Anema naar Europa terug en werd Court heer en meester in eigen praktijk. Hij vond dat het tijd werd om te trouwen, liet hij zijn aanstaande vrouw overkomen en huwde den 3en December 1903 te Batavia.

Wij brengen hier mevrouw van Hasselt een woord van hulde voor alles wat zij voor Court gedaan heeft. Zij was voor hem steeds een trouwe steun, en heeft door haar zelfovergave, waar het betrof het afstand doen van hare rechten op hem, wanneer zijn plicht hem riep tot ons, aan onze professie een grooten dienst bewezen. Hiervoor brengen wij haar onzen warmen dank.

In 1910 ging Court naar Nederland terug; men fluisterde „om op zijn lauweren te gaan rusten”, maar wie zoo spraken kenden hem niet, hij zou zijn tijd niet in ledigheid laten voorbijgaan. Een ruim arbeidsveld lag in Holland voor hem open, want jong tandheelkundig Nederland roerde zich in die dagen, en had

vooral mannen noodig met karakter, een goed verstand en liefde voor het vak, vandaar dat Court niet lang behoefde te zoeken om zijn kring te vinden.

In die dagen, ik spreek van 1911, waren er in Nederland twee tandh. Vereenigingen, het Ned. Tandh. Genootschap en de Vereeniging van Ned. Tandartsen.

Het Genootschap telde reeds vele jaren van Hasselt onder hare leden, en na zijn behouden terugkomst werd hij dan ook met open armen ontvangen, omdat men wist een nieuwe kracht te hebben gewonnen; als bewijs hiervoor kan dienen, dat men al spoedig de voorzittershamer aan zijn handen toevertrouwde.

Het bestaan van twee vereenigingen naast elkaar was feitelijk de aanleiding dat men zocht naar aaneensluiting, men sprak van fusie, van een groote vereeniging, die alle tandartsen in den lande zou omvatten; het Genootschap wilde blijven wat het was en de Ver. van Ned. Tandartsen die meer de jongere elementen bevatte, was bang voor verlies van hare zelfstandigheid. Geen wonder, dat tenslotte hieruit iets nieuws geboren werd, een nieuwe vereeniging, die het wetenschappelijke zou laten aan de bestaande vereenigingen en zich zelf zou bepalen tot de stands- en maatschappelijke belangen, van welker behartiging de andere vereenigingen afstand deden.

Deze Vereeniging, in 1914 geboren, draagt den naam van Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde, en zij is het die voornamelijk de goede eigenschappen van onzen jubilaris aan het licht heeft gebracht.

Na eerst het Vice-Voorzitterschap te hebben waargenomen, werd hij tot Voorzitter gekozen, om daarna weder het ondervoorzitterschap te bekleeden.

Als Voorzitter heeft hij op sympathieke wijze, met veel takt en energie de hamer gehanteerd.

Van de Onderwijs- en Examencommissie was hij Vice-Voorzitter en is hij thans Voorzitter.

Een paar jaar geleden werd hij benoemd tot lid van den Gezondheidsraad, waarin hij voornamelijk de belangen der volksgezondheid uit het oogpunt der tandheelkunde heeft te behartigen. Onze professie was met die benoeming zeer ingenomen, omdat zij meent, dat deze functie aan geen deskundiger collega kon worden opgedragen.

Zijn groote verdiensten liggen ook op het terrein der militaire geneeskundigen dienst.

Gedurende den oorlog heeft hij er steeds naar gestreefd de tandheelkunde in het leger een eigen plaats te geven, m.a.w.

de militairen te laten behandelen door tandartsen, en deze in den officiersrang te doen opnemen.

Veel moeite heeft het hem gekost de overtuiging te wekken, dat het verschaffen van tandheelkundige hulp in het leger door tandartsen noodzakelijk is, maar door zijn bemoeiingen zijn wij thans zoover, dat ook nu in vredetijd deze hulp op behoorlijke wijze wordt verstrekt.

Zijn aanstelling tot adviseur voor tandheelkundige zaken bij de Inspectie van den Militairen Geneeskundigen Dienst toont een goed inzicht van de autoriteiten op dit gebied en ik twijfel niet of zijn adviezen hebben het volle vertrouwen van zijn collega's, die hij achter zich weet.

Een ander terrein wat van veel belang is voor de Tandheelkunde in Nederland is het internationale contact der Tandheelkundigen, dat hare behartiging vindt in de commissie voor Internationale tandheelkundige aangelegenheden, waarin van Hasselt zitting heeft, en bovendien in de Fédération Dentaire Internationale die zich voornamelijk belast met het organiseren van de Internationale tandheelkundige congressen, waarin de jubilaris ook een zetel bekleedt.

De door den oorlog verbroken banden werden weer voor het eerst in ons land opgenomen en opnieuw gehecht, en het is mede aan van Hasselt voor een groot deel te danken, dat de afgevaardigden van alle landen thans weer eendrachtig samenwerken, en dat ons in 1926 een wereldcongres te Philadelphia in uitzicht is gesteld.

Laat ik ten slotte nog even zeggen, dat hij Voorzitter is van de commissie, die het Tandheelkundig Jaarboekje samenstelt, en dat hij Vice-Voorzitter is van het Bestuur van D.E.N.T.A., de Vereeniging, die hier ter stede een Instituut voor het behandelen van minderwelgestelden exploiteert.

Het zal U thans allen duidelijk zijn, dat Court van Hasselt veel voor de tandheelkunde in ons land heeft gedaan en nog doet, en bedenken wij dan, dat al die arbeid verricht wordt naast den tijd, die hij besteden moet aan zijn drukke praktijk, dan komen wij toch wel even in bewondering voor den geest, die dit alles te verwerken weet, en nog tijd vindt voor rust en ontspanning.

Zeër zeker ontspanning, de jubilaris is niet alleen een kundig

tandarts maar ook een groot liefhebber van de sport; in skilopen, paardrijden en kegelen toont hij zich een matador.

Dames en Heeren,

Het tandheekkundig leven van Court van Hasselt is goed be-
steed, en wij hopen, dat hem nog vele jaren de krachten en het
vermogen gegeven zullen worden om zijn bekwaamheden in ons
vak naar alle kanten uit te leven. Zijn radiatieve energie kunnen
wij nog niet missen.

Beste Court,

Ik heb je niets nieuws verteld. Je weet, dat wij je werk waar-
deeren. Je weet ook, dat wij je graag mogen lijdén.

Als blijk van die waardeering en vriendschap hebben wij het
niet bij woorden willen laten.

Jij kent het gezegde: woorden zijn bloemen, daden zijn
vruchten.

Welnu, eerst gaf ik de bloemen, thans komen de vruchten.
Wij hebben onze gevoelens willen vastleggen in een souvenir,
een schilderij van Akkringa, dat je aan den wand zult hangen,
en waarop je oog menigmaal zal rusten.

Laat dit kunstvoorwerp dan steeds bij jou het besef levendig
houden dat wij op bescheiden wijze hebben getracht jou een
genoegen te doen als antwoord op al datgene, wat jij voor ons
hebt gedaan.

En wil je dan weten, wie die velen zijn, die je persoon en je
werk zoo zeer op prijs stellen, open dan het album, ontworpen
en geschilderd door den kunstenaar Mathijs van der Poel, en
lees de namen, die daarin eigenhandig geschreven zijn.

Na de fraaie geschenken te hebben bewonderd namen de 90
deelnemers plaats aan den feestdich, waar *Leopold Frank* als
tafelvoorzitter de gong hanteerde, en achtereenvolgens door
verschillende officieele en niet-officieele menschen het woord
werd gevoerd, terwijl de secretaris *Roest* zich door stapels tele-
grammen, uit binnen- en buitenland moest heen worstelen.

Holthaus verraste het feestnummer met zijn Zwolsche benoe-
ming tot eereid van de Maatschappij, de hoogste onderschei-
ding die de tandheekkundigen te vergeven hebben en de voor-
zitter van „*John Tomes*” bleef niet achter en deelde mede, dat
ook deze Vereeniging haar oprichter het eere-lidmaatschap aan-

bod. Voorts sprak *de Boer* voor het Ned. Tandh. Genootschap, *Lind* voor de Ver. van Ned. Tandartsen, *Margadant* voor het Tijdschrift, *Backer Dirks* voor de afd. Zuid-Holland, *Nord* voor de Fédération Dentaire Internationale, *Oddens* voor de Haagsche Tandh. Ver., *Ninck Blok* voor het Jaarboekje, *Frank* voor de Ver. tot Bestr. van Tandbederf. Van de niet-officieele sprekers willen wij nog memoreeren *Dr. Josephus Jitta*, die als voorzitter van den Gezondheidsraad het woord voerde.

Het slotwoord was aan *van Hasselt*, die de juiste woorden wist te vinden om uitdrukking te geven aan zijn gevoelens van dankbaarheid ten opzichte van de velen die hadden bijgedragen tot deze grootsche huldebetooging, de deelnemers aan het huldeblijk, wier namen door hunne handteekeningen in het zeer fraaie album zijn vastgelegd, de vele aanwezigen en de organisatoren van den avond.

Even later wachtte aan het dessert een verrassing, toen de zaaldeur openging en de Senaten van de verschillende Studentencorpsen binnentraden. De heeren hadden als slot van het Groningsche lustrum eveneens een feestmaaltijd in hetzelfde hotel en, vernemende dat er een groot man gehuldigd werd, kwamen zij hunne opwachting maken.

Een van de Senatoren van het feestvierende „Vindicat atque Polit” hield een ongemeen geestige rede, waaruit niet alleen bleek dat de gezamenlijke vertegenwoordigers der huidige studeerende jongelingschap een groote appreciatie koesteren voor de tandheelkunde en hare beoefenaren, maar de spreker gaf ook blijk van meer dan gewone kennis van tandheelkundige bijzonderheden, tot de prae-historische toe. De ezelskinnebak, die hij als ik mij niet vergis, in handen van Kain legde, speelde daar o.m. een niet onbelangrijke rol in.

Toen den heeren werd medegedeeld dat de jubilaris niet alleen geboren Groninger, maar ook nog Groningsch student geweest was, steeg de appreciatie ten top, en na een Io Vivat en het lied van „Vindicat” werd het langzamerhand tijd voor den dans, waar tot vroeg in den morgen een druk gebruik van werd gemaakt.

Het is een grandioos feest geweest zoowel naar buiten als naar binnen, want het was niet alleen een hulde aan een man met veel verdiensten, het was vooral ook een demonstratie van hartelijk gemeente, zonnige vriendschap!

N.

ERRATUM.

In het artikel in het Juninummer: „De beteekenis van de émailpulpa bij de ontwikkeling der tanden” van J. J. de Vries, arts, zijn abusievelijk de figuren in verkeerde volgorde geplaatst. Voor fig. 1 leze men dus fig. 2 en omgekeerd.

Verhuisd: N. G. Geelkerken, tandarts, naar de Laïressestraat 6, Huize „Lama”.

**De nummers 8 en 9 (Aug. en Sept.) van dezen Jaargang
zullen gecombineerd op 1 Sept. a.s. verschijnen.
Betreffende copie voor 15 Aug. op te zenden aan den
Beheerend Redacteur:
JAN LUYKENSTRAAT 52, AMSTERDAM.**
